

decaanaat Ieper - Poperinge

Aperitief: 't is vasten ... dus even geen aperitief

Openingslied: Met de boom des levens (ZJ 353)

Nederland zingt: <https://www.youtube.com/watch?v=IxLN13UB-ok>

Zingt Jubilate: <https://www.youtube.com/watch?v=BINa-cekPIg>

Met de boom des levens wegend op zijn rug,
droeg de Here Jezus Gode goede vrucht.

**Kyrie eleison, wees met ons begaan,
doe ons weer verrijzen uit de dood vandaan.**

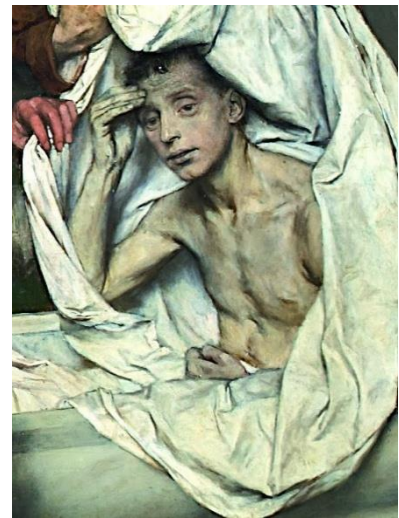
Laten wij dan bidden in dit aardse dal,
dat de lieve vrede ons bewaren zal,

want de aarde vraagt ons
om het zaad des doods,
maar de hemel draagt ons op de adem Gods.

Laten wij God loven, leven van het licht,
onze val te boven in een evenwicht,

want de aarde jaagt ons naar de diepte toe,
maar de hemel draagt ons,
liefde wordt niet moe.

Met de boom des levens dood zwaar op zijn rug,
droeg de Here Jezus Gode goede vrucht.

Openingslied: Hoe is uw naam (ZJ 566)

<https://www.youtube.com/watch?v=48RJtAGFmvi>

Hoe is uw naam, waar zijt Gij te vinden,
eeuwige God, wij willen U zien.
Geef ons vandaag een teken van liefde.

Eeuwige God, wij willen U zien,
geef ons vandaag een teken van liefde.

Want wat de hemel is voor de aarde,
dat is uw liefde voor hen die geloven.

Geef ons vandaag een teken van liefde.

Gij, de vergeving van alle zonden,
recht en gerechtigheid voor deze wereld.

Gij, de vergeving van alle zonden,

geef ons vandaag een teken van liefde.

Gij kent ons toch, Gij zult niet vergeten,
dat wij uw mensen zijn, Gij, onze God.

Hoe is uw naam, waar zijt Gij te vinden,
eeuwige God, wij willen U zien.
Geef ons vandaag een teken van liefde

Welkom:

Nu de veertigdagentijd al vergevorderd is en de Goede Week dichterbij komt,
houden wij eens te meer halt op de drempel,
waar we stilstaan in de schaduw die het kruis ook over ons werpt,
maar dan vanuit het vertrouwen dat achter het kruis een licht schijnt.

(Lied: Hoe is uw naam - strofe 1)

Op deze vijfde zondag van de veertigdagentijd
worden we geconfronteerd met het dreigende duister van lijden en dood.
Hiertegenover stelt het boek op naam van de profeet Ezechiël
dat God uitgeputte mensen nieuw leven zal inblazen,
en Jezus doorbreekt bij zijn vriend Lazarus de ultieme grens van de dood.
Het daagt ons uit om, wanneer pijn en verdriet ook ons bezwaren
en de schaduwzijde van het leven ons moedeloos en opstandig maakt,
te blijven vertrouwen op een God wiens naam is: 'Ik zal er zijn voor u'.

(Lied: Hoe is uw naam - strofe 2)

Symboolmoment: (map Broederlijk Delen)

We raken ontmoedigd door het getalm om de
klimaatcrisis aan te pakken.
We maken een vuist en komen in actie.
We nemen de toekomst in handen.
In deze viering horen we dat wanhoop kan keren
en nieuw leven kan ontluiken als obstakels worden
weggenomen.
We plaveien een pad richting Pasen, nieuw leven.
Stapstenen die ons op weg zetten zijn: **hoop** en **opstand-ing**.

SYMBOOL - TWAALF STAPSTENEN

In de liturgie spelen we in op de slogan van dit jaar en drukken symbolisch uit hoe
we 'toekomst' maken. Aan toekomst bouwen - vrede en gerechtigheid
- gebeurt stap voor stap. Niet pardoos. Zoals de exodus naar bevrijding veertig jaar
duurde, zo gaan we veertig dagen geduldig op weg naar Pasen.
Symbolisch plaveien we daarvoor twaalf stapstenen,
één of twee per week, die ons op weg zetten naar dat samenleven in vrede en
gerechtigheid. Dat we ervoor gaan, klinkt in de titel van elke viering.

Aswoensdag - twee stapstenen: INKEER | OMMEKEER
Eerste zondag - één stapsteen: DIENSTBAARHEID
Tweede zondag - twee stapstenen: ACTIE | TOEKOMST
Derde zondag - twee stapstenen: NABIJHEID | VERTROUWEN
Vierde zondag - twee stapstenen: IN-ZICHT | MOED
Vijfde zondag - twee stapstenen: HOOP | OPSTAND-ING

Gebed om ontferming:

Heer, zie om naar onze aarde en naar Uw mensen:
vernietiging en dood lijken het laatste woord te hebben.
Verslagen door zoveel onheil dat is aangericht,
dreigen we alle hoop op toekomst voor onze wereld te verliezen.
U, Heer van het leven, waar bent U?
Geef het niet op met ons,
red ons uit dit leven ten dode.
Herschep in ons uw levenskracht: dat wij opstaan tot nieuw leven.

Wek Uw kracht en kom ons bevrijden.

of:

God van barmhartigheid,
U schenkt ons steeds weer nieuwe kansen,
ook als het geweld in de wereld ons moedeloos maakt
en we bang afwachten wat de dag van morgen brengen zal.
Wij bidden U: doe ons opstaan uit ontmoediging en vertwijfeling,
toon ons de nieuwe levenskansen die zich aandienen
en leer ons vertrouwen dat U leven brengt
waar alles doods en dor lijkt. Kom bij ons aanwezig,
God, nu wij ons tot U keren, en ontferm U ook vandaag over ons.

Heer, ontferm U over ons ...

(of -> Lied: Hoe is uw naam - strofe 3)

Moge de barmhartige God zich over ons ontfermen,
ons voorgaan op de weg van bekering
en ons geleiden naar het licht van Pasen.

Openingsgebed: (naar map Broederlijk Delen)

Barmhartige en liefdevolle God,
U wil met Uw Woord mensen weer oprichten
en een weg ten leven wijzen.
Wij bidden U: inspireer ook ons met Uw Woord;
verdrijf de zwarte gedachten die ons doen verstijven;
en sterk ons geloof in een nieuwe toekomst,
zoals Hij ons die gewezen heeft: Jezus, uw Zoon en onze
broeder – amen.

Eerste lezing: Uit de profeet Ezechiël (EZ. 37, 12-14)

12 ` Zo spreekt de Heer God:
Ik ga uw graven openen;
Ik wek u in grote aantallen uit de dood op
en breng u naar Israëls grond.
13 En als Ik uw graven open
en u in grote aantallen uit de dood opwek
dan zult u erkennen dat Ik de Heer ben.
14 Ik schenk u mijn geest, zodat u weer leeft,
en laat u op uw eigen grond wonen.
Dan zult u erkennen dat Ik, de Heer, doe wat Ik zeg"

– godsspraak van de Heer.'

Tussenzang: Psalm 130 (129) 1-2, 3-4ab, 4c-6, 7-8

Refrein: De Heer is steeds barmhartig, zijn genade onbeperkt.

Uit de diepte roep ik, Heer,
luister naar mijn stem.

Wil aandachtig horen
naar mijn smeekgebed.

Als Gij zonden blijft gedenken,
Heer, wie houdt dan stand?

Maar bij U vind ik vergeving,
daarom zoekt mijn hart naar U.

Op de Heer stel ik mijn hoop,
op zijn woord vertrouw ik.

Gretig zie ik naar Hem uit
meer dan wachters naar de ochtend.

Meer dan wachters naar de ochtend
hunkert Israël naar Hem.

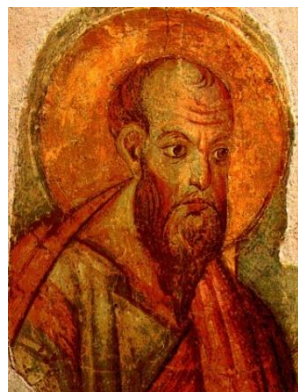
Want de Heer is steeds barmhartig,
zijn genade onbeperkt.

Hij zal Israël verlossen
van zijn gerechtigheid.

Tweede lezing: Uit de Romeinenbrief (Rom. 8, 8-11)

Broeders en zusters,
8 Zij die een zondig leven leiden, kunnen God niet behagen.
9 Maar u leidt geen zondig leven meer,
 maar u leeft in de Geest,
 omdat de Geest van God in u woont.
 Iemand die de Geest van Christus niet bezit,
 behoort Hem niet toe.
10 Als Christus in u is,
 blijft uw lichaam wel door de zonde aan de dood gewijd,
 maar uw geest leeft, dankzij de gerechtigheid.
11 Als de Geest van Hem
 die Jezus heeft opgewekt uit de doden in u woont,
 zal Hij, die Christus uit de doden heeft laten opstaan,
 ook uw sterfelijk lichaam levend maken
 door de kracht van zijn Geest, die in u woont.

Lied: Uit diepten van ellende (ZJ 303)

<https://www.youtube.com/watch?v=nhPA0UZH6dQ>

Uit diepten van ellende roep ik, Heer

roep ik om hulp tot U, Gij kunt mij redden:

Mijn ziel verwacht van U verlossing, Heer.

Aanhoor mijn schreien en mijn smeken, Heer,
wil naar mijn beed' uw oor te luist'ren leggen:

Zo Gij de zonden blijft gedenken, Heer,
wie zou voor U, och Heer, nog staande blijven:

Doch uw vergeving schenkt Gij altijd, Heer,
zo blijven allen U eerbiedig dienen:

Op U blijft ook mijn ziel vertrouwen, Heer,
en zij vertrouwt uw woord en uw beloften:

Meer dan de wachter 's nachts op dagend licht,
vertrouwt mijn ziel vol hoop op uw verhoring:

De wachters mogen uitzien naar het licht,
en Israël, uw volk, naar U verlangen:

Bij U is waarlijk mededogen, Heer,
verlossing en genade overvloedig:

Evangelie: (Joh. 11, 3-7. 17. 20-27. 33b-45)

Uit het heilig evangelie van onze heer Jezus Christus volgens Johannes.

- 3 De zusters van Lazarus stuurden Jezus de boodschap:
`Heer, hier is iemand ziek, iemand van wie U houdt.'
- 4 Toen Jezus dit hoorde, zei Hij:
`Deze ziekte loopt niet uit op de dood,
maar op de verheerlijking van God,
want de Zoon van God moet erdoor verheerlijkt worden.'
- 5 Jezus hield veel van Martha, van haar zuster en van Lazarus.
- 6 Jezus hoorde dus van zijn ziekte;
toch bleef Hij nog twee dagen waar Hij was.
- 7 Daarna pas zei Hij tegen zijn leerlingen:
`Kom, we gaan weer naar Judea.'
- 17 Bij de aankomst van Jezus
bleek Lazarus al vier dagen in het graf te liggen.
- 20 Martha, die gehoord had dat Jezus op komst was,
was Hem tegemoet gegaan; Maria was thuisgebleven.
- 21 Martha zei tegen Jezus:
`Heer, als U hier geweest was, zou mijn broer nooit gestorven zijn.
- 22 Maar ik weet zeker dat U ook nu nog alles aan God kunt vragen
en dat Hij het U zal geven.'
- 23 `Je broer zal opstaan', verzekerde Jezus haar.
- 24 `Dat weet ik,' zei Martha,
`hij zal opstaan bij de opstanding op de laatste dag.'
- 25 `Ik ben de opstanding en het leven', zei Jezus.
`Wie in Mij gelooft mag dan wel sterven, toch zal hij leven;
- 26 en iedereen die leeft en in Mij gelooft,
zal in eeuwigheid niet sterven. Geloof je dat?'
- 27 `Ja Heer,' antwoordde Martha,
`ik geloof vast dat U de Messias bent, de Zoon van God,
degene die in de wereld komen zou.'

34 `Waar hebt u hem neergelegd?' vroeg Hij.
 `Komt u maar kijken, Heer', zeiden ze.
 35 Jezus begon te huilen,
 36 zodat de Joden zeiden:
 `Hij moet wel veel van hem gehouden hebben!'
 37 Maar sommigen merkten op:
 `Had Hij dan niet kunnen zorgen dat hij niet doodging?
 Hij heeft toch ook de ogen van de blinde geopend?'
 38 Er ging een huivering door Jezus heen toen Hij bij het graf kwam.
 Het was een grot, die met een steen was afgesloten.
 39 `Neem die steen weg', beval Hij.
 Marta, de zuster van de gestorvene, zei:
 `Maar Heer, de stank! Hij ligt er al vier dagen!'
 40 Jezus antwoordde:
 `Heb Ik je niet gezegd dat je de heerlijkheid van God zult
 zien als je maar gelooft?'
 41 Toen nam men de steen weg.
 Jezus sloeg de ogen op en bad:
 `Vader, Ik dank U dat U Mij aanhoord hebt.
 42 Voor Mij stond het vast dat U Mij altijd aanhoort,
 maar Ik spreek zo met het oog op al die mensen hier,
 opdat ze mogen geloven dat U Mij gezonden hebt.'
 43 Na dit gebed riep Hij met luide stem:
 `Lazarus, kom naar buiten!'
 44 En de dode kwam naar buiten,
 zijn voeten en handen gebonden met zwachtels
 en zijn gezicht in een doek gewikkeld.
 `Maak hem los,' beval Jezus, `en laat hem gaan.'
 45 Van de Joden die naar Maria toe waren gegaan
 en gezien hadden wat Hij gedaan had, gingen velen in Hem geloven.

Overweging(en):

Wanhoop niet: zelfs op de vierde dag wordt opstanding en leven mogelijk.

1

Tot 11 januari 2026 kon je in de Bozar te Brussel Europalia España bezoeken, met de werken van Francisco de Goya. Eén werk grijpt je bij de keel: prent 15 uit de serie "Desastres de la Guerra", "De Rampen van de Oorlog", met als titel "Y no hay remedio", "En er is geen redding". Zie onder een foto van dit werk (1).

Deze ets toont de mens in zijn ultieme, weerloze staat: een geblinddoekte gevangene die vastgebonden wacht op zijn executie. Naast hem ligt al een dode, en van rechts dringen anonieme lopen van geweren het beeld binnen.

Goya reageerde hiermee op de gruwelen van de Spaanse Onafhankelijkheidsoorlog. Hij koos niet voor heldendom, maar voor de naakte realiteit van geweld. Door de beulen buiten beeld te laten, benadrukt hij de ontmenselijking van oorlog: de executie is anoniem, mechanisch, onpersoonlijk.

De titel zelf, "En er is geen redding", is de perfecte, hartverscheurende verwoording van het hedendaags gevoel van velen. Geconfronteerd met klimaatverandering, oorlogen en geweld worden mensen moedeloos, zelfs fatalistisch.

2

In ballingschap, afgesneden van land en tempel, ervaart het volk Israël zichzelf als dood, zonder toekomst. "En er is geen redding" klinkt bij hen als de klaagzang: "Onze hoop is verloren, het is met ons gedaan." Dit is de totale verstarring van Goya's gevangene. De droge beenderen op de vlakke staan voor het volk dat de adem is ontnomen door het geweld van de geschiedenis.

Ook de Johannes gemeente had veel vragen over de toekomst. Hoe moet het nu verder na de verwoesting en de verstrooiing van Israël? Marta en Maria staan voor de dienende en biddende gelovige gemeenschap, Lazarus voor het verstrooide Israël.

De vierde dag staat voor totale hopeloosheid. De dag van opstanding, de derde dag, is voorbij. Herstel lijkt onmogelijk. Overtuigd dat er geen redding meer mogelijk is, dat alle hulp te laat komt, verwoorden Marta en Maria Israëls klacht: "Als U hier was geweest zou mijn broer niet zijn gestorven". Marta maakt het compleet met de onverbiddelijke waarheid van de vierde dag: "Heer, hij reekt reeds!" De dood is definitief, de stank van de ondergang is onmiskenbaar.

3

Dat is echter zonder de Ene, een God van bevrijding, gerekend. Hij opent de graven van ballingschap, wanhoop en verstarring. Dit is een daad van bevrijding: de Ene zelf schept een nieuwe uittocht, een nieuw begin. Net zoals bij de schepping geeft Hij Zijn Levensadem, de Ruach. Zo laat Hij zijn volk opstaan, terugkeren naar het land. Het kan weer ademen, leven en hopen.

Het evangelie geeft de hoop niet op. Hopen begint in het diepst van de wanhoop, schrijft Herman Verbeek. Jezus openbaart zich als de opstanding en het leven, het mens geworden Woord dat richting geeft. Hij toont dat zelfs op de vierde dag Gods stem leven wekt. Zijn diepe emotie – tranen én heilige toorn – drukt zowel medeleven als verontwaardiging uit over de macht van de dood en de verharding van Israël. Hij roept op tot actie: "Heft de steen weg." Mensen moeten zelf obstakels verwijderen. Pas dan klinkt zijn scheppend woord: "Lazarus, hierheen, naar buiten." Het is een oproep tot nieuwe schepping, tot leven uit de dood, gedragen door de Thora, het Woord dat sterker is dan de dood.

4

De gruwel van oorlogen overweldigt, onopgeloste crisissen verlammen. Velen haken af, kijken verlamd en zonder hoop naar de toekomst. Herstel lijkt onmogelijk, wij komen te laat met enig redmiddel. Wij beleven vandaag onze "vierde dag" van Marta en Maria. De dood en de wanhoop is voelbaar in onze samenleving. En toch zien wij hoe Jezus zijn diep verdriet en heilige toorn omzet tot actie. Leven wordt opnieuw mogelijk (Lazarus, kom naar buiten) wanneer wij allen de grafsteen opheffen. Laten wij even bekijken wat dit vandaag kan betekenen; nu wij geconfronteerd worden met oorlogen in Gaza, Oekraïne, Oost-Congo en een sterk aanwezige klimaatcrisis.

5

Het beeld van Goya "En er is geen redding" komt vanuit Oekraïne en Gaza reeds jaren dagelijks in HD-kwaliteit onze huiskamers binnen. In Gaza gebeurt er niet alleen een genocide (volk) maar ook een domicide (huis) en ecocide (natuur). Gewone mensen konden het niet langer aanzien. Wereldwijd kwamen zij in grote steden op straat onder de actie "een rode lijn voor Gaza" en dwongen hun regeringen niet langer weg te kijken. Dit is de biddende en dienende gemeenschap, Marta en Maria, die de eerste menselijke actie onderneemt, wat wellicht een staakt-het-vuren mee mogelijk heeft gemaakt. En dan heb je de vergeten oorlog in Oost-Congo. Het was even in het nieuws tijdens de wereldkampioenschappen wielrennen in Rwanda. Dit conflict duurt al meer dan drie decennia (sinds 1996), een strijd om de aardmetalen (ook wel bloedmineralen genoemd, zoals coltan, kobalt, goud en diamant). Dr. Denis Mukwege, Nobelprijswinnaar en symbool van de strijd in Congo, zei: "Congo is als een juwelenwinkel zonder deuren noch vensters waarvan iedereen zich bedient. "De bevolking betaalt het gelag met 5 miljoen doden en 7 miljoen ontheemden, alsook met massale mensenrechtenschendingen, een extreme humanitaire crisis en toenemende honger.

Wij stellen vast dat de klassieke diplomatie om aan oorlogen een einde te maken geen zeggingskracht meer heeft. Het zijn niet langer de politici die de wereld regeren, maar de kapitaalkrachtigen zelf die aan politiek doen om hun eigen winsten te vergroten. Het kapitalisme is naar een hoger niveau overgeschakeld. Ondertussen heeft de Amerikaanse president Trump in grote conflictgebieden een vredesakkoord voorgelegd: in Oost-Congo, in Gaza, in Oekraïne. Deze akkoorden staan bol van economisch gewin, maar waarin de betrokken bevolking nergens gehoord wordt. Het valt op dat de economische en

strategische belangen — van gasstromen in Oekraïne tot de minerale rijkdom in Oost-Congo — zwaarder wegen dan het menselijk welzijn.

Dit is een opgelegde vrede zonder Ruach, zonder de ziel van gerechtigheid. De anonieme lopen van Goya's geweren zijn vervangen door de even anonieme en mechanische belangen van het financiële kapitaal. Er zal pas vrede zijn wanneer het Palestijnse, Oekraïense en Congolese volk recht wordt gedaan. Dit betekent een erkenning van hun soevereiniteit en een eerlijke prijs voor hun grondstoffen.

6

De klimaatverandering is onze meest existentiële uitdaging. Tien jaar na Parijs overschrijden wij de 1,5°C norm, de klimaatstabiliteit die we als mens nodig hebben. Europa warmt dubbel zo snel op dan verwacht. De wetenschappelijke angst voor het stilvallen van de Golfstroom klinkt als ultieme waarschuwing. Vooral omtrent dit thema hebben wij het gevoel te laat te komen. Wij grepen te laat in. "En er is geen redding". Om niet langer te wanhopen heeft Wieringa de hoop opgegeven. Hij kiest voor optimisme. Wieringa's paradox is scherp: door de hoop op te geven, hef je ook de hopeloosheid op. Hoop, zegt hij, is een slechte raadgever in een crisis die geen duidelijk einde kent, zoals de klimaatcatastrofe. Waar hoop ons doorgaans door oorlogen of pandemieën heen kan dragen, werkt ze hier verlamdend, omdat ze ons steeds vooruit schuift naar een toekomst die misschien niet meer komt. Optimisme zonder hoop stelt ons in staat om, ondanks alles, kleine stukjes leefbaarheid te bewaren en te beschermen, ongeacht of het "uiteindelijke resultaat" nog haalbaar is. (2)

Door de hoop op te geven, heft Wieringa de hopeloosheid op. De focus verschuift van het onbereikbare einddoel naar het hier en nu levend maken van wat gered kan worden.

Optimisme stelt ons in staat om 'kleine stukjes leefbaarheid te bewaren en te beschermen'. Dit is een daad van ecologisch rentmeesterschap die losstaat van de grote, onzekere toekomst. Het is de concrete daad van het verplaatsen van de steen, de onmiddellijke actie van Marta en Maria, in plaats van de passieve klacht. Als gelovigen de grafsteen opheffen doen zij dat met de zekerheid dat zij zo leven mogelijk maken voor mens, dier en planeet. Een gefundeerde hoop. Het Levenwekkend Woord klinkt opnieuw. Wij handelen met Optimisme, gedragen door de belofte van Hoop.

Wij merken dat steeds meer mensen iets willen doen voor het klimaat. Het draagvlak groeit. Een coalitie van 80 landen uit Noord én Zuid vroeg op de Cop30 in Brazilië een uitfasering van de fossiele brandstoffen. De inheemse bevolking lieten zich horen als de beschermers van het regenwoud. China is de grootste vervuiler, maar investeert meer dan Europa in nieuwe energie. Veel bedrijven hebben de switch gemaakt en hebben de keuze voor zuivere energie genomen.

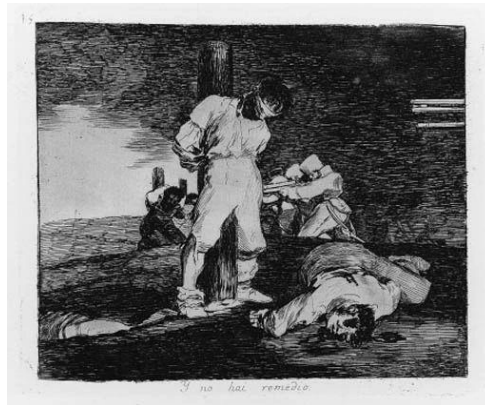
7

Wij staan vandaag midden in de existentiële uitdaging van onze tijd. Wij kennen het gevoel van de Vierde Dag: de dag waarop de menselijke logica zegt dat het te laat is. De dag waarop de klimaatcurves en de geopolitieke belangen ons vastbinden aan de executiemuur van het fatalisme, en we verzuchten: "Onze hoop is verloren, het is met ons gedaan." Het is de verlamming en moedeloosheid die ons berooft van de hoop op een leefbare toekomst.

Broederlijk Delen voert dit jaar campagne onder de slogan "Het is nú tijd voor actie. De toekomst hebben we samen in de hand." Tijdens deze vasten kunnen we kennis maken met verschillende van haar projecten. Telkens ondersteunt zij groepen in hun strijd voor mensenrechten, een leefbare omgeving en hun agro-ecologische landbouw. Broederlijk Delen is overtuigd van de evangelische boodschap: zelfs op de vierde dag is niet alle hoop verloren en is opstanding en nieuw leven mogelijk. Laat ons hier en nu beginnen met het opheffen van de grafstenen door het stellen van concrete daden van gerechtigheid, duurzaamheid en soevereiniteit. Zelfs op de "vierde dag" zal het Levenwekkend Woord weerklinken: "Lazarus, hierheen, naar buiten! Ga en leef!"

(Jef Wauters – Broederlijk Delen)

(1) : prent 15 uit de serie "Desastres de la Guerra", met als titel "Y no hay remedio" - Goya

(2) Tommy Wieringa - Optimisme zonder hoop - Uitgeverij Pluim"

Insteek Broederlijk Delen:

Wanneer kan een volk opstaan en terugkeren naar zijn land, weer ademen, leven en hopen? De Ayllu-gemeenschap in Oruro (Bolivia) lijdt onder droogte en mijnbouwvervuiling.

Jongeren worden weggejaagd naar steden, terwijl ouderen achterblijven met lood in hun bloed. Hun leefomgeving wordt opgeofferd. Het is niet evident om aandacht te vragen voor de strijd van vergeten ouderen. CENDA, een partner van Broederlijk Delen, stapt naar de lokale overheid om te protesteren.

Vraag/uitdaging

- Ken je een lied over een hoopvolle toekomst, over opstand of nieuw leven? Kan je het beluisteren of zelf zingen, alleen of samen met anderen?

Hopen op licht

Wanneer je een mens uit de modder en de drek wilt halen, geloof dan niet dat je boven kunt blijven staan en dat het volstaat dat je hem alleen de helpende hand reikt. Je moet durven afdalen, zelf de modder en de drek in. Dáár pak je hem dan met sterke handen en breng je hem en jezelf naar boven in het licht.

(een overweging naar Martin Buber)

Hebt u dat ook, dat sommige zinnen of melodieën van liederen in je hoofd blijven hangen als oorwurmen? Bij deze was ik geraakt als kind in een schoolviering en ben het nooit meer kwijtgeraakt. Het was een vertaling van het lied "Blowin' in the Wind" van Bob Dylan maar dat wist ik toen niet: "Vraag niet hoelang soms een hart nog kan slaan, al is het ook helemaal stuk." Waarom juist die éné strofe, ik weet het niet. Misschien omwille van het refrein dat erop volgde. We zongen: "Het antwoord mijn vriend is hoorbaar in de wind." Toen wist ik niet wat daarmee bedoeld werd. Maar feit is dat dat zinnetje is blijven hangen. En het komt elke keer naar boven wanneer ik geconfronteerd word met het leed en de miserie van een medemens. Mensen die bijvoorbeeld een geliefde verloren zijn; of mensen die wegwijnen van de eenzaamheid; mensen die de weg naar elkaar niet meer vinden; gebukt gaan onder schuldgevoelens ... Dan moet ik stevast denken: mens, eigenlijk is jouw hart stuk en toch blijft het slaan. Er zijn mensen die bij wijze van spreken dode levenden zijn. Uiterlijk leven ze nog, maar van binnen zijn ze dood. Het zijn de Lazarussen van onze tijd. Ja, we leven in een vreemde tijd en vreemde wereld. Leven en dood zijn dagelijkse realiteiten en liggen toch zo dicht bij elkaar. Ze zijn dikwijls aanwezig in één en dezelfde persoon.

Zoveel mensen die de moed ontbreekt om verder te doen; die ontgoocheld zijn in de mensen en het leven; die zich leeg voelen van binnen ... dode levenden.

Ze gelijken ook zo goed op Lazarus. Ook zij zitten dikwijls opgesloten in een soort graf: mensen sluiten zich op in de eenzaamheid, lopen zelden met hun verdriet en pijn te koop; geven zelden hun diepste gevoelens bloot...

Gevoelens van schuld of minderwaardigheid; bang om te worden gekwetst; en dus ligt er een steen voor hun hartengraf. Sommigen zijn ook net zoals Lazarus helemaal omzwachteld, waardoor ze zich niet meer kunnen bewegen. Ze durven en kunnen de stap naar hun medemens niet meer zetten. Ze hebben geen bewegings- of ademruimte meer. Ze geraken niet meer vooruit. Sommigen is de mond gesnoerd. Ze moeten zwijgen. Wanneer ze eens durven klagen, wordt het weggelachen.

We kennen allemaal zulke Lazarussen; misschien ben jij zo'n Lazarus.

Wat kunnen we voor die mensen doen? Wat kunnen wij voor hen betekenen?

Beseffend onze eigen onmacht; die zo haaks lijkt te staan op het spectaculaire wonderverhaal uit het Evangelie. Bij Jezus lijkt dat allemaal zo simpel te gaan. Een paar zinnen en de dode is weer levend. En toch denk ik dat we met ons geloof soms meer kunnen dan we op het eerste gezicht denken. Laat ons eens kijken wat er in het verhaal precies gebeurt.

Jezus geeft aan het einde van het verhaal een aantal duidelijke opdrachten.

Hij beveelt aan de omstaanders de steen voor het graf weg te nemen en de zwachtels los te maken. Zijn dode vriend roept Hij luid toe naar buiten te komen.

Dank zij deze gebaren krijgt het leven opnieuw de kans om door te breken.

Hoeveel toepassingen zijn hier niet mogelijk. Een opwekkend woord, een blik van waardering: het zijn kleine dingen, maar zij kunnen veel betekenen voor wie levend dood is.

Iemand vertrouwen geven in zichzelf: het is zwachtels losmaken en mensen doen opstaan uit hun eenzaamheid, hun gevoelens van schuld en minderwaardigheid.

Uit ervaring weten we hoezeer we de nabijheid en de aanmoediging van medemensen nodig hebben. Met woorden kun je iemand doden of juist tot leven wekken.

Beseffen we wel hoe dikwijls wij leven 'ontvangen' van elkaar? Laat het een oproep zijn om meer 'leven-gevend' voor elkaar te zijn. Maar dat belet niet om duidelijk naar God toe in ons gebed te vragen: "keer ons tot leven". Wek in ons de kracht om te leven en levengvend te zijn voor onze medemens. Die kracht dragen we in ons. Dat is mijn diepste overtuiging.

"Het antwoord mijn vriend is hoorbaar in de wind". In de context van alles wat gezegd is, wordt de betekenis van dit zinnetje duidelijk. 'Wind' is Gods Geest, zijn kracht, zijn levensadem. De oplossing komt van daar. Daar waar mensen gedreven door Gods Geest naar alwie levend dood is toegaan en ze met één of ander woord of gebaar weer tot leven wekken. Misschien staan we daar te weinig bij stil. Namelijk dat Gods kracht in ons, mensen tot leven kan wekken.

Mag ik u in naam van de zovele dode levenden en in Gods naam aansporen 'leven-gevend' te zijn.

(Miguel Dehondt)

Jullie vragen:
wat is de verrijzenis van de doden?
Ik weet het niet.

Jullie vragen:
wanneer is de verrijzenis van de doden?
Ik weet het niet.

Jullie vragen:
bestaat er een verrijzenis van de doden?
Ik weet het niet.

Jullie vragen:
bestaat er dan geen verrijzenis van de doden?
Ik weet het niet.

Ik weet alleen maar
waar jullie niet naar vragen:
de verrijzenis van de levenden.

Ik weet alleen maar
waartoe Hij ons roept:
tot verrijzenis hier en nu. (Kurt Marti)

Onze taal kent wonderlijke dubbelzinnigheden.
Volkomen tegengestelde dingen worden soms
door hetzelfde woord aangeduid.
Zo 'n dubbelzinnig woord is: 'het leven geven'.
Dat kan allereerst betekenen:
aan een nieuw wezen het bestaan schenken.
Maar het kan ook betekenen: het eigen bestaan afgeven,
zijn leven geven, sterven.
Een grotere tegenstelling lijkt nauwelijks denkbaar.
Misschien is de dubbelzinnigheid van onze taal
toch niet zo vreemd
en onthult zij iets van de diepe menselijke werkelijkheid,
dat mensen pas leven schenken aan anderen,
als zij het eigen leven ervoor durven inzetten.
Of zoals Christus zei:
"Niemand heeft groter liefde dan hij
die zijn leven geeft voor zijn vrienden." (vrij naar Kees Harte)

Woorden van geloof:

Ik geloof in God,
Schepper van hemel en aarde.

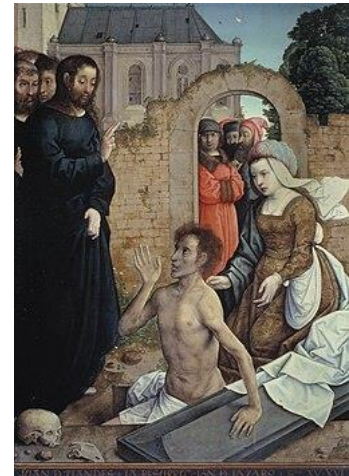
Ik geloof ook dat God zijn schepping
aan ons, mensen, heeft toevertrouwd
opdat wij zijn werk zouden voortzetten
en deze aarde voor alle mensen
bewoonbaar zouden maken.

Ik geloof in Jezus Christus,
de Verlosser van de wereld.

Ik geloof dat wij uitgenodigd worden
om mee te werken aan de bevrijding van de mens,
aan de opbouw van een betere wereld,
door ons in te zetten
voor meer levenskansen voor iedereen
en om Christus' werk verder te zetten.

Ik geloof in de Heilige Geest
die de mensen tot eenheid wil brengen
in één grote gemeenschap.

Ik geloof ook dat ik persoonlijk word aangesproken
om aan deze gemeenschap mee te werken,
samen met alle mensen van goede wil. Amen.

Voorbeden: (naar map Broederlijk Delen)

Laat ons bidden voor al wie zonder hoop leeft,
voor mensen die gebukt gaan onder de omstandigheden
en voor zichzelf geen toekomst meer zien:
dat zij warme mensen mogen ontmoeten
die hen in zichzelf doen geloven.

Laat ons bidden voor wie verantwoordelijkheid draagt:
dat zij zich niet neerleggen bij de wereld zoals hij is
maar durven te geloven in een radicale verandering
en zich blijven inzetten voor rechtvaardige structuren.

Laat ons bidden voor de partners van Broederlijk Delen in Bolivia:
dat zij blijven ijveren voor voedselzekerheid
en volharden in hun strijd tegen de vervuilende ontginning van grondstoffen
voor de batterijen in de toestellen die ons comfort geven.

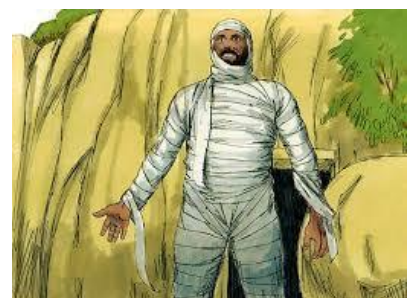
Laat ons bidden voor onszelf en onze gemeenschap:
dat wij ons niet laten verlammen door opeenvolgende crisissen,
maar de problemen van onze tijd durven aanpakken
en daadkrachtig samen nieuwe wegen verkennen.

Lied: Wat ik gewild heb ... (H. Oosterhuis)

Trijntje Oosterhuis: <https://www.youtube.com/watch?v=ZyI9N32I3kQ>
Requiem voor God: <https://www.youtube.com/watch?v=FrbG-A9I8eY>

Wat ik gewild heb, wat ik gedaan heb,
wat mij gedaan werd, wat ik misdaan heb,
wat onzegd bleef, wat onverzoend bleef,
wat niet gekend werd, wat ongebruikt bleef,
al het beschamende: neem het van mij.

En dat ik dit was en geen ander,
dit overschot van stof van de aarde:
dit was mijn liefde.
Hier ben ik.

Gebed over de gaven:

(naar map Broederlijk Delen)

Barmhartige en liefdevolle God,
zelfs in de meest pijnlijke omstandigheden
wil U nieuwe perspectieven openen.
Maak dan ook dit brood gebakken uit gemalen graan
en deze wijn gemaakt uit geplette druiven
voor ons tot een teken van nieuw leven
ondanks lijden en pijn, in herinnering aan de Gekruisigde:
Jezus, uw Zoon en onze broeder – amen.

Groot Dankgebed:

Heilige Vader, machtige eeuwige God,
om recht te doen aan uw heerlijkheid,
om heil en genezing te vinden
zullen wij U danken, altijd en overal,
door Christus onze Heer.

(Prefatie 5^e zondag vasten)

Hij heeft zich een waarachtig mens getoond
toen Hij, diep ontroerd, weende om Lazarus, zijn vriend,
maar ook God van eeuwigheid
toen Hij hem deed opstaan uit het graf.
Met zijn volk begaan
brengt Hij ons allen door zijn paasmysterie tot het nieuwe leven.

Door wie de engelen, die eeuwig staan voor uw troon,
U vol vreugde aanbidden, Koning in majesteit.
Laat nu ook onze stemmen meeklinken in dit koor,
wij smeken U –
en dat ook onze hulde wordt gehoord
als U ter eer dit lied wordt aangeheven: **Heilig, heilig, ...**

U die ons de aarde geeft om te bewonen,
U weet dat wij tekort schieten
in het verwezenlijken van vrede en gerechtigheid.
Toch roept U ons op
om recht te doen en goed te zijn.
Wij bidden voor hen die het meest weerloos zijn:
kinderen, armen, mishandelde en hongerige mensen,
vluchtelingen, zieken en stervenden,
voor mensen zonder toekomst
en voor allen die groot lijden moeten dragen.

Niet voor de dood, maar voor het leven
hebt U ons gemaakt.
Zend ons uw Geest,
geef ons de kracht
om beter mens te worden;
dat wij geen leegte najagen,
geen waarheid ontvluchten,
uw naam niet vergeten en uw wil volbrengen.
Wij willen het brood van deze wereld
delen met elkaar
en al het kwaad dat ons wordt aangedaan vergeven
opdat uw Rijk kome.

Wij richten onze ogen op Jezus van Nazareth,
die uw naam geheilgd heeft,
uw wil volbracht;
die brood en wijn voor ons geworden is,
voedsel en vreugde, vergeving van zonden.

INSTELLINGSVERHAAL

Dit is de kern van ons geloof:
Als wij dan eten van dit Brood en drinken uit deze Beker
verkondigen wij de dood des Heren totdat Hij komt.

Wij bidden U, Heer,
laat de Geest van uw goedheid
onder ons blijven verder leven.
Moge uw leven en dood
ons helpen ook onszelf te geven
en nooit moedeloos te worden.
Mogen wij allen eens opgenomen worden
in het Rijk van uw goedheid, vrede en vreugde.

U hebt het immers gezegd, Heer,
en wij geloven U,
dat U ons nooit verlaat.
Door Christus, met Christus en in Christus
bieden wij U dit dankoffer aan
in de gemeenschap van uw Kerk
zoals U het hebt gewild
vandaag en alle dagen tot in eeuwigheid. Amen.

Onze Vader: (naar J. Esquivel)

U die aanwezig bent in het leven van alle mensen
die de rechtvaardigheid nastreven,
omdat zij hun broeders liefhebben
en U dienen door hun inzet en hun strijd,

uw Naam wordt geheilgd

door de armen en de nederigen
die nog geloven en hopen op U
en die samenwerken en vechten
om de waardigheid van hun leven.

Uw Rijk kome,

uw Rijk van vrijheid en liefde,
van broederlijkheid en rechtvaardigheid,
van recht en leven,
van waarheid, maar niet van leugen.

Uw Wil geschiede, Heer,

die het juk breekt dat op mensen drukt,
uw wil dat de Blijde Boodschap
aan de armen wordt verkondigd,
verlichting brengt voor de vermoeiden,
vrijheid voor de gevangenen

en bevrijding en menswaardig leven voor hen
die lijden onder geweld.

Geef ons heden ons dagelijks brood

het brood van de vrijheid,
het brood vrij op straat te kunnen rondlopen
zonder opgepakt te worden,
het brood van gelijkheid en van vreugde.

En vergeef ons, Heer,

vergeef ons als wij de band met onze naaste breken,
vergeef ons ons gebrek aan geloof en de moed
dat ons belet uw wil te volbrengen
en ons ten dienste te stellen van onze naaste. Amen.

Want van U is het Koninkrijk....

Vredeswens:

Heer Jezus,
U die Lazarus tot leven hebt geroepen,
die de arme brood hebt gegeven,
de lamme liet lopen en de blinde liet zien,
en zo vrede hebt gebracht in het hart van een mens in nood,
schenk ons de kracht en de moed
om mensen terug in het leven te roepen
en zo ook uw vrede uit te dragen
overal waar wij gaan in naam van U,
Jezus Christus, onze Heer.

De vrede des Heren zij altijd met u.

Lam Gods **Communie**

Lied: Wees hier aanwezig

<https://www.youtube.com/watch?v=Mx2xOVjyhVs>

Wees hier aanwezig, woord ons gegeven.
Dat ik u horen mag met hart en ziel.
Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

Woord ons gegeven, God in ons midden,
Toekomst van vrede, wees hier aanwezig.
Uw wil geschiede, uw koninkrijk kome.
Zie ons, gedoog ons, laat ons niet vallen.
Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

Dat wij niet leven, gevangen in leegte
Dat wij niet vallen, terug in het stof.
Zend uw Geest, dat wij worden herschapen.

Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

Dat wij u horen, dat wij u leven,
Mensen voor mensen, alles voor allen.
Dat wij volbrengen uw woord, onze vrede.
Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

Wees hier aanwezig, woord ons gegeven.
Dat ik u horen mag met hart en ziel.

Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

Slotgebed: (naar map Broederlijk Delen)

Barmhartige en liefdevolle God, droef en verontwaardigd
staan we bij de massagraven van onze tijd,
waarin zoveel onschuldige mensen zijn weggestopt.
Leer ons om met Jezus luid te roepen
dat de tijd van nieuw leven is aangebroken;
inspireer ons met zijn opstandigheid,
en maak ons tot mensen
die zelf werken aan herstel en verzoening,
in deze veertigdagentijd en elke dag opnieuw – amen.

Zegen en zending:

In een wereld getekend door geweld
worden ook wij geroepen om hoop te brengen waar lijden en dood heersen.
Moge God ons daarin bijstaan en ons zegenen,
in de naam van (+) de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Dessertje:

't is vasten ... we proberen aan de verleiding van een dessert te weerstaan.

